

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Erkölc a politikában.

A tizenkilencedik század alkonyán sem tudott az emberiség annyira haladni, hogy érvényre juttatta volna az erkölcsöt a politikában, sőt mi több ma már a mindennapi jogéletben is kezd az erkölcsi érzület lazulni és semmibe se vétetni.

Ez nagyon sajnós egy tapasztalás, de eltagadhatatlan. Mintha csak az egész világ sarkaiból kifordulni készülné, mindenütt háborúság és mindenütt a napnál is világosabb, hogy a háborúságot az erkölcsi parancs fitymálása idézte elő.

Legtanulságosabb a tranzvaáli eset.

Egy angol szabad csapat beront a független boerok (olv-búrok) köztársaságának területére, de az utóbbiak férfiasan visszaverik. Ha csak ennyiben állana a dolog be is volna fejezve.

Azonban nem így van, mert a hogy a közmondás tartja, kutya van a kertben.

Az a kalandor, bár az angol hivatalos körök siettek őt dezavualni, nem egészen a maga szakállára cselekedett, hanem az angol kormány biztatására, mert rengeteg aranyat fedeztek fel a tranzvaáli vidéken. Ilyen aranyországot idejekorán meg kell kaparítani, a gyors cselekvés már sokszor bevégzett tényekkel lépett az ámuló világ elé, s könnyebben megy a világot bevégzett tényekbe való belenyugvársra reá birni, mint még csak készülő események tétlen nézőjévé tenni. A kalandor

ügyetlensége bosszantja a hivatalos köröket, annyival inkább, mert a német imperator meg sietett a fajrokon délafrikai búrok elnökének a függetlenség megóvásához gratulálni, mi viszont annyira kihozta John Bullt a sodrából, hogy egész Anglia felkavarodik a németek ellen, Londonban pláne a mób már tettlegességekre is vete-medett s szóval készülnek összeveszni a konczon egy távoli világgrészben, sőt nem lehetetlen, hogy az ellenségeskedéseket átjátszák még a vén Európába is. Ha Németország erősen angazsálva lesz, akkor Oroszország igazán a markába nevet, mert egyszerre két legerősebb és legalkalmatlanabb ellenfelétől az angol és a német nagyhatalmaktól megszabadul hosszabb időre, mely alatt aztán szabadon, egészen tetszése szerint tolhatja előre hadait akár Örményországban, akár Khinában, akár a mi határunkon. Mert mit ér nekünk a hármasszövetség, ha ennek két. hatalmasága, a német és az orosz, Afrikában van elfoglalva? Ez már aztán bennünket érdekel legközelebről, akik sem Ázsiában, sem Afrikában nem keresünk semmit, hanem örülünk, ha ezredéves multtal bíró édes hazánkat a második ezredébe szerencsésen átvihetjük és megerősíthetjük.

Pedig Németországra nézve, mely Dél-afrikában már nem engedheti, hogy európai birodalmánál két vagy háromszor akkora gyarmat területéből kiszorítsák, csakugyan

nem közömbös dolog, miféle fordulatot vesznek ott a dolgok. Azonban egyúttal érzi, hogy ebből a bonyodalomból még idehaza lehet baja, ha a francziák a meggyöngyült német birodalom elleni reváns idejét elérkezettnek látnák; igaz hogy nekik meg Madagaszkarbon lehetne galibát okozni, de kérdés, lesz-e ennek a kísérletnek a kívánt sikere.

Tehát bárhová tekintünk a birvágy, az arany után való sóvárgás a mozgató erő, mely az embereket háborúságra, igazságtalanságok elkövetésére, az erkölcsi törvény negligálására indítja. A politikában pedig meg éppen el van ismervé, hogy csak a célszerűség és a siker döntő tényezők. Azután hogyné csatangolna át ez az irány a politikából a jog terére? s ha már egyszer a jog terén megvetette a lábát, akkor csakugyan egy ujkori pogányság állapotába sülyedünk.

A fehértemplomi választás.

Mint lapunkban már jelentettük, a fehértemplomi szabadelvűpárt a kormány hivatalos jelöltjével, dr. Szivák Imre fővárosi ügyvéddel szemben dr. Pescha Miklós kir. törvényszéki bírót léptette fel képviselőjelöltnek. Dr. Pescha azonban ma egy »felülről« kapott sürgöny következtében — mint lapunknak telegrafálják, ma visszalépett, dacára hogy megválasztatása biztos volt. Fehértemplom a legnagyobb kerülete az országnak 6200 szavazóval, s ennek háromnegyed része bizonyosan Peschára szavazott volna. Valószínű, hogy a jövő választások alkalmával Pescha lesz a hi-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A vadászkürt.

Irta: Don Pedro de Alarcon.

— Ugyan ne keresse magát, Don Basilio, hanem vegye elő a vadászkürtöt. Hiszen tudjuk, hogy milyen művészettel játszik ezen a hangszeren, s mégis olyan makacsul vonakodik kérésünket teljesíteni.

Ilyenféle szavakkal akarta rábeszélni a társaság Don Basiliót, a nyugalmazott katonazénekest, de ő állhatatosan vonakodott kérésüknek eleget tenni.

— Igen, évekkkel ezelőtt az udvarnál is játszottam, s nagyon nagyra tartották a játékomat. De két év óta nem volt kürt a kezemben. Különben is megfogadtam, hogy abba hagyom a kürtölést

— S kinek fogadta meg?

— Egy halottnak válaszolta Don Basilio, s hozzá tette: Ah, ha tudnátok, mibe került nekem e hangszer megtanulása!

— Mondja el, mondja el! kiáltották feléje türelmetlenül és kiváncsian minden oldalról.

Don Basilio el is beszélt.

— A polgárháboru idejében történt. Don Carlos és Donna Isabella versengtek a koronáért és a spanyol sereg két ellenséges táborra oszlott

A polgárok eszeveszett dühvel harcoltak, s a testvérgyilkos csatákban pataként folyt az ártatlan vér. Egy ifjúkori pajtásommal, Don Ramon Gomezzel egy vadász-zászlóaljban szolgáltunk, mely az infanszó zászlója alatt küzdött. Minket, a két fiatal hadnagyot azonban nemcsak fegyver-közösség, hanem igazi baráti szeretet is kötött egymáshoz. Egyszer Don Ramont megsértette az ezredesünk. Valami szolgálati ügyről volt szó, s az ezredes tulságosan erős szavakkal kelt ki barátom ellen. Don Ramon bosszúra szomjazott, s minden áron vért kívánt. Akkoriban semmi sem volt könnyebb, mint valakin bosszút állni. Ramon közölte velem, hogy átpártol a carlistákhoz, hogy az ezredest megölhesse. Hiábavaló volt minden rábeszélésem, minden kérésem. Körülbelül három mértföldnyire voltunk az ellenségtől. Alkonyatkor Ramon fölkeresett sátoromban.

— Holnap ütközet lesz, mondá. Ellenségek leszünk, és senki sem tudja, mi lesz a végünk. Ha életben szabadulunk meg, úgy holnap éjjel után egy óraker talákozunk szent Ignác kápolnájánál. Ha egyikünk nem jön el, úgy meghalt. Beleegyezel?

Igent mondtam. Átöleltük egymást, kezét szorítottunk. Ramon ajkai az ezredesre valami átokfelét mormoltak, s aztán eltűnt az éjsötétjében.

Amint előrelátható volt, másnap megütköz-

tünk az ellenséggel. Véres csata volt, s déltől egész késő éjig tartott. Öt óra tájban megtámadta ezredünket egy zászlóalj, amelyet Ramon Gomez vezényelt; védtük magunkat, s megszalasztottuk őket, de futás közben Ramon visszafordult, s lelőtte az ezredest

Hat óra tájban fordult a koezka, a Carlislál segély csapatai megérkeztek, minket elváltak a hadtestől, s valamennyiünket elfogtak.

Engem egy a carlistáktól megszállott faluba vezettek, s egy bajtársammal együtt egy pinczébe zártak. Itt vártuk a biztos halálunkat, mert ebben a háboruban senki sem ismert kegyelmet. Éjjel után egy óra tájban eszembe jutott, hogy légyottom van Ramonnal. Vajjon mi történt vele? Az örök nem tudtuk róla semmit sem mondani, csak annyit tudtuk, hogy lelőtt egy ezredest az ellentáborból, s hogy még mindig nem jött vissza. Egész éjjel Ramonra gondoltam, s mikor hajnalban barátommal együtt elvezettek bennünket, hogy leöljjenek, még mindig csak az én egykori bajtársam sorsa aggasztott engem.

Huszonegyen voltunk elfogottak. Husznak meg kellett halnia, a huszonegyedik kegyelmet kapott, mert zenész volt, s a carlisták akkoriban minden fogolyt legyilkoltak, csak a muzsikusokat nem, mert hiányos ezredzenekarikat akarták egészíteni.

— Ahá, szakították félbe a hallgatók. Te-

vatalos jelölt, de most cserbenhagyott választói akkor már nem fognak rászavazni. Valószínű, hogy ezt az alkalmat Fehértemplom polgárainak egy része arra fogja felhasználni, hogy szervezkedik és külön jelöltet állít.

Az anyakönyvi hivatalok szaporítása.

Ami előrelátható volt, ime bekövetkezett: az anyakönyvvezetői hivatalok szaporítása országsszerű szükségessé vált. Egymásután érkeznek a panaszok a kerületi anyakönyvi felügyelőkhöz a munkafelhalmozódás miatt. A belügy-miniszter, mint értesülünk, leirt a fővárosi közigazgatási bizottsághoz, hogy a fővárosban két új anyakönyvi hivatalt állítsanak föl. Az új anyakönyvi hivatalokat a miniszter a Józsefvárosban és az Erzsébetvárosban akarja fölállítani. E kerületek lakossága külön-külön százszáz ezerré rug, s ha azokat az I. illetve II. anyakönyvi kerületekből kiszakítják, ez anyakönyvi kerületek hivatalaiban meg fog szünni a torlódás, mely miatt most az anyakönyvi hivatalok főadatuknak tökéletesen meg nem felelhetnek, noha az ott működő tisztviselők erejüket a végsőig megfeszítik.

Szélmalom-harcz.

(sl.) Tegnap ismét megkezdődött a Sándor-utcai palotában az a nagy szóháború, amely évenként oly rengeteg sok pénzbe kerül az országnak. Képviselők és pártok hadakoznak egymással, anélkül, hogy eleve ki ne volna zárva a kapacitás valószínűsége. Mert arról éppen úgy meg lehet győződve mindenki, hogy azt az egy-két képviselőt, aki a mameluk-táborból a nemzeti pártba lépett, nem az Apponyi fényes beszédei térítették meg, valamint a szabadelvű párt új tagjait sem a Bánffy báró remek szónoklatai vagy alkotásai csalogatták a húsos-fazék árnyékába.

Arra sem volt még eset, hogy a rengeteg időt elvesztegető és igen sok pénzbe kerülő, legtöbbször végtelenül üres és elcsépelet parlamenti szónoklatok befolyással lettek volna valamely törvényjavaslat vagy elvi kérdés eldöntésének sorsára. Minden képviselő tudja minden kérdésben, hogy mire kell szavaznia, s az egyéni vélemény legfőlegb a szünetet kérő indítványok sorsa fölötti szavazásnál érvényesülhet. Nálunk tehát nincs igazi par-

lamenti rendszer, csak egy nagy parlamenti választás, amely öt évre eldönti az ország sorsát, s többséget biztosít a kormánynak, míg csak valamelyik kormányférfiu valami koloszális hibát el nem követ. Ujabbban azonban már oly magas fokot ért el a parlamenti dresszura, hogy még az ilyen skandalozus félrelépések sem elégségesek a kormány megbuktatására.

A magyar képviselőház utolsó éveinek története napról napra kitünő bizonyíték parlamenti rendszerünk és ennek következtében a magyar politika hanyatlása mellett. Mert lehet mesterséges uton meggyengíteni az igazság erejét, lehet az igaz ügyet a hatalom segítségével egy ideig elnyomni, de az már határozottan a parlamentarizmus elzüllesztésének a jele, mikor már maga a közvélemény is csak mosolyogva beszél arról a testületről, amelynek éppen legnagyobb morális súlyllyal kellene birtania.

A politikai becsületről és tisztességről meg éppen mint elavult, régi világbeli dologról beszél ma Magyarországon mindenki. S ez az elposványosodás a Bánffy kormányra emelő szabadelvűpárt jóvoltából éppen most, a millennáris ünnepélyek esztendejében érte el tetőpontját.

A magyar politika nemes Don Quichotte-alakja, Apponyi Albert gróf valószínűs szélmalom-harczot vív minden genialitása mellett is, amikor egész komolyan fölemeli szavát, s igazi, komoly parlamentarizmust kér a millennium esztendejére Bánffy Dezsőtől. Szélmalom-harcz ez Apponyitól még akkor is, amikor olyan ígérekkel akarja az igazi parlamentarizmusra csábítani Bánffy, amelyekre ennek ma nagyon is szüksége volna. Nem használ ott semmi karácsonyi cikk és semmi ékesszólás, ahol a furfangos Bánffy veszedelméről van szó.

Apponyi a ház tegnapi ülésén kifejezettebben nyilatkozott arról, hogy mily föltételek mellett ígér békét a szabadelvű pártnak. Csak egyetlen föltételt köt ki a nemes gróf: a választások tisztaságának biztosítását.

És ime ebben az egy feltételben meg

van a kulcsa annak, hogy miért nem kormány-képes politikus az óriási tehetségű Apponyi. Ennyi naiv sággal nem lehetne kormányozni.

Bánffy nem áll rá a békére, mert nagyon jól tudja, hogy tiszta választások esetén első sorban ő maga bukne ki a parlamentből. Erről a feltételről szó sem lehet különösen most, amikor a kvóta-felemelés miatt még maga a szabadelvű párt is el akarja ejteni a furcsa praktikájú miniszterelnököt.

S a naiv Apponyi a választások tisztaságának biztosítására elégnék tartaná a kuriai bíraskodás behozatalát? Ebben az új rendszerben is csak naiv politikus láthat elég garanciát a tiszta választásokra. Az pedig, a mire a »függetlenek« törek-szenek, a választási rendszer átalakítása, a választó közönségnek új elemekkel leendő felfrissítése, s e célból a cenzus leszállítása, — mindezek olyan dolgok, amelyeknek a megvalósítása sokkal hosszabb ideig tartó előkészítést, tanulmányozást igényel, hogy ezekre a reformokra a közel jövőben még csak gondolkunk sem lehet.

Apponyi alapjában elhibázta a dolgot, amikor »nem politikai csere-üzletet hozott javaslatba a pártok között, hanem közös hazafias elhatározást oly bajok orvoslására, melyek az egész nemzet erkölcsi alapját megrongálják.« Ezért nem fog létesülni az utóbbi napokban túlon-túl sokszor hangoztatott politikai miniatűr »Isten békéje«, s azért nem hisz e szövetség létrejöttében már senki, legfőlebb az a vakmerő fantasztá, aki ez alaptalan párt-politikai egyezkedésnek ezt a nagyon költői, romantikus nevet adta.

Marad minden a régiben. Bánffynak csak a saját párthiveire kell vigyáznia, hogy a háttérben manipuláló vén rókák, Tisza és Wekerle el ne hódítsák tőle. Mert ha össze bírja tartani a szabadelvű pártot, akkor egész bátran kezheti azt a rengeteg szóharczot, a halvaszületett ideák örök csépelését, a mucsai politikusok, Kolozsvári Kiss Istvánok és Molnár Józsiások állambölcseleti vitatkozásait, a

hát ön, Don Basilio, muzsikus volt és így mentette meg az életét.

— Ó nem, válaszolt a veterán, fogalmam se volt a zenéről. Kört képeztek körülöttünk. Én a tizenegyedik számot kaptam, azaz én lettem volna a tizenegyedik, akit agyonlőnek. Erre bekötötték szemünket.

Elkezdtek lövöldözni. Nem láttam semmit, csak a puskadurrogást hallottam, meg egy holttest zuhanását.

Félőrülten számláltam a lövéseket, hogy megtudjam mikor kerül rám a sor. De az ötödik vagy hatodik lövésnél már összetévesztetem a számokat.

Egyszerre csak éreztem, hogy megragadják a karjaimat s előre visznek.

Valamit kiáltottak rám, de én már nem hallottam semmit, összeestem s azt hittem, hogy már meg vagyok halva. S aztán, egy kis idő múlva úgy tetszett, mintha megint a fogházban volnék. Nem láttam semmit, koromsötét éj volt.

Hirtelen harangszót hallottam. Összetettem a kezeimet, felültem az ágyban és hangosan imádkoztam.

Hirtelen valami árnyék suhant el melletttem, sötétebb még az éjnél is, mely körülvettem. Összeborzadtam. Hol vagyok?

— Hogy érzed magad? kérdé az árnyék. Felismertem Ramon hangját.

— Hol vagyok? Hogy kerülsz te ide? Ugy-e mindaketten meghaltunk? kérdém izgatottan.

— Légy nyugodt és hallgass rám, válaszolt Ramon, mert ő volt. Amint tudod, az ezredest megöltem, nyílt csatában, s így megboszultam magamat. Egész a késő éjig a csatamezőn voltam. Aztán a kápolnához siettem, ahol neked légyottot adtam. Elmúlt egy óra, kettő, három . . . négyig várakoztam . . . Te nem jöttél. Megsírattalak, mert azt hittem, elestél.

Hajnalodott. A faluba indultam, ahol csapataim táboroztak. Nagy örömmel fogadtak, mert már azt hitték, hogy én is elestem. A tábornok meghívására jelen kellett lennem a foglyok kivégeztetésénél. Lassan odalovagoltunk. Hirtelen az a gondolatom támadt, hogy te is a foglyok között vagy. Megsarkanlyuztam a lovamat, a tábornok követett, s csakhamar megérkeztünk a mezőre, ahol már elkezdtek a foglyok kivégzését.

Már a kilencedik foglynál tartottak. Keresztelek, kuttalak borzasztóan felindulva, végre fölismertelek. Te voltál a tizenegyedik. Még két lövés, és aztán rád kerül a sor. Mit tegyek? Száz gondolat villant meg agyamban. Elővezeték a tizediket.

Egy lövés, és a tizedik is elterült a földön. A katonák már téged is megragadtak. Iszonyu indulatosan kiáltottam fel:

— Ezt ne, ezt ne, tábornok ur!
A tábornok szünetet intett és így szólt:
— Miért ne? Talán zenész?
— Igen, nagyon kitünő zenész, válaszoltam. Te öntudatlanul összeestél.

— Micsoda hangszerezen játszik? kérdé a tábornok.

— Micsoda hangszerezen? Igen . . . vadászkürtön?

— Karmester, van szükségünk vadászkürtökre?

— Parancsára, tábornok ur!
— Tehát vezessétek vissza ezt az embert, s lövöldözzetek tovább.

— Karon fogtalak, s aztán ide kísértelek. Amint Ramon befejezte beszédét, átöleltem és sirtam, nevettem örömben.

— Tehát meg vagyok mentve?
— Még nem. Tudsz vadászkürtön játszani?
— Nem.

— Ugy mindketten elvesztünk. Értesz a zenéhez?

— Nem sokat; amit az iskolában tanultam.

— Tizennégy nap múlva beosztanak a zenekarhoz, ha akkor kiderül a hazugság, lelőnek mindkettőnket.

— Téged is lelőnek? Sant Jagóra mondom, ezt még az Ég sem engedheti meg. Várjuk be csak a tizennegyedik napot!

nagy matadorok örök személyes kérdéseinek tárgyalását, a »szellemes« közbeszólásokat, — egyszerűen azt az óriási, minden logikát nélkülöző cirkuszi zürzart, amit ma magyar parlamentarizmusnak nevezünk.

Felülről vagy alulról?

Jóformán közmondásossá vált eme kérdés az *autonomiai* mozgalmakban, hogy *felülről kell-e kezdeni vagy alulról?*

A katolikus mozgalmak *organizációjával* is így vagyunk, hogy sokan azt kérdezik: felülről kezdjük-e vagy alulról?

A felelet szerintünk abban áll, hogy a kérdésben a »vagy« szócska helyet »és«-t tesszünk.

»Felülről és alulról!«

Tehát felülről is, de bizony alulról is: csak kezdje el *mindenki* a maga hatáskörében.

Felül volt már eddig is munkálkodás: sőt *majdnem* azt mondhatnók, hogy *felül* elég volt az, ami történt: hiszen *nem sokba mult*, hogy a főrendiházban nem győztünk.

De *alul* vajmi kevés történt, mutatja ezt a parlament siralmas állapota a katolicizmus tekintetében. *Hic Rhodus!*

Felül is van még tenni való; de egyelőre talán nem annyi, mint sokan vélik. Minden bizony *nem jöhet felülről*. Még a szervezkedés munkáját sem lehet most- a priori — valami elvont schéma szerint elvégezni, hogy azután a valóság abba — esetleg mint valami Prokrustes-ágyba — beleilleszkedjék.

A munka főtere most *alul* van. Az apró munkának, a szerény és serény *détailmunkának* van most itt az ideje.

Eppen nem szükséges, hogy mindenki hozzáadja a maga bőven indokolt nézetét a kath. pártprogramhoz: de a maga körében mindenki a maga körében mindenkit megnyerjen eme *két programponthoz*.

1.) a nép *szellemi javai*, ezek között a vallás is;

2.) a nép *anyagi java*, a nemzetrontó gazdasági liberalizmus ellen.

A részletes pontokon, most ne veszekedjünk, hiszen úgyis senki sincs még autorizálva, hogy mások nevében az ország-világ színe előtt parolázzon; majd lesz választás, majd elvállik, kik beszélhetnek közülünk ezekben; bizzuk majd azokra a más tekintetben hivatott vezérekkel egyetemben az egészen részletes program megállapítását.

Nagyon természetes, hogy kiki *a saját körében* megcsinálhatja a maga kommentárját a fentemlített két programponthoz; de tegye ezt, mint a maga privát nézetét, melyet mégis

De mit is beszéllek még tovább, kedves barátaim? Tizennégy nap, — s oly nagy az akarat hatalma! Tizennégy nap és tizennégy éj alatt megtanultam a vadászkürtön játszani. De micsoda napok voltak ezek! Ramon és én kora reggel kimentünk a mezőre, ahol a szomszéd faluból egy vadászkürtös oktatott. S éjjel gyakoroltam magamat. Nem gondoltam semmire, csak arra, hogy zenészeknek kell lennem, — és azzá lettem. De mi mindenre nem képes az ember, ha igazán akarja?!

Akartam és tizennégy nap mulva zenész voltam.

Megmentettem magamat és barátom életét. De félőrrült lettem a vadászkürt miatt. Három éven át le nem tettem a kezemből, ez a vadászkürt volt rám nézve az egész világ.

Ramon nem hagyott el. Vele együtt Franciaországba mentünk, ahol hangversenyeket rendeztem. Szívem minden érzelmét játékomba öntöttem, a kürt beszélt helyettem, míg ajkaim hallgattak. Sirt és nevetett, zokogott és ujongott, az egész lelkem benne volt.

Két évvel ezelőtt halt meg Ramon. Mikor ott feküdt előttem holtan, visszatért az eszméletem, eltűnt az örülségem. Az ő holttesténél megesküdtem, hogy búcsút mondok a vadászkürtnek. Akarjátok, hogy megszegjem az eskümet? . . .

a mennyire csak lehet, kész lesz annak idején alárendelni a katolikus összetartásra.

A fődolog most hangulatot csinálni, *katolikus hangulatot* a szó teljes értelmében.

Nem ephemer szalmatüz lelkesedést, nem pillanatnyi érdekszövetséget értünk mi most ezen hangulat alatt, hanem igazi meggyőződéssel alapuló jóakaratot a katolikus vallás tanainak érvényesítésére valamint *a magán életben úgy a közéletben is*:

Elismerését a katolikus vallásnak, mint Isten által kinyilatkoztatott igazságnak, mint Isten által elének szabott törvénynek, melyek megtartása okvetlenül szükséges az örök boldogság elnyerésére.

Elismerését a katolicizmusnak, mint oly isteni intézménynek, mely a földi társadalmat is képes boldogítani, ha az *egészében és egyes egyéneiben* alkalmazkodik annak elveihez.

Ezt az *egyesek* lelkébe bele oltani jelenleg a főfeladat.

A csendes munkálkodás, mely nem várja azonnal az országra szóló eredményt, ez jutott osztályrészül nekünk, azon ezreknek, kik mint szent ügyünk *közkatonái* vagyunk hivatva szolgálni Istenünket és hazánkat.

S mi által érhető el ezen gyakorlati cél? Az eddigiekben fejtegetett elvek gyakorlati alkalmazása által.

Ha minden magát katolikusnak valló ember őszintén törekednék vallása szerint élni úgy a magán, mint a közéletben. Megfoghatatlan dolog, hogy az úgy nevezett intelligencia mennyire elmarad vallási dologban. A tudomány más ágaiban iparkodik lépést tartani; szegyenlené, ha őt elmaradt embernek tartanák. Vallási dolgokban meglegszik avval, amit a katekizmusból vagy a gimnáziumi sovány kézi könyvekből évtizedekkel ezelőtt tanult; — de azért van bátorsága itéletet mondani (persze csak mások után) vallási dolgokról még saját papjával, talán még püspökével szemben is.

Tartsa azért kötelességének minden katolikus pap és világi egyaránt pártolni, emelni és terjeszteni a kath. sajtót, — ismerje kötelességének bővíteni vallási ismereteinek körét, magát különösen az aktuális kath. kérdésekben tájékozni, — vegyen részt a kath. egyleti életben, — magán életét pedig szabja vallása tanításához, — — akkor nyugodt lehet, megtette kötelességét ez irányban is.

Ha a magyar katolikusoknak csak egyharmada így gondolkoznék és így cselekednék: az ébredő kath. öntudat megnyilatkozása méltó lenne a hazai katolicizmus nagyságához, erejéhez és méltóságához, — akkor hozzá lehetne fogni a nagy feladathoz: a *társadalom keresztény szellemű regenerálásához*.

Syrus.

A kvóta fölemelése.

Amit mindenki előre láthatott, ime bekövetkezett, a tapintatos és tudós Bánffy olyan szépen elintézte az Ausztriával való gazdasági kiegyezés kérdését, hogy az új kiegyezés által nemhogy visszaszereznök azokat az előnyöket, amelyeknek átengedésére Bánffy elődeit csak tapasztalat hiánya vihette rá — hanem az új kiegyezés még újabb terheket fog róni a magyar államra.

Legelőször a Neue Freie Presse közölte az osztrák kormány körökből azt az értesülést, hogy Ausztria határozott kívánsága a magyar kvóta fölemelése s mindjárt megírta azt is, hogy Bánffytól a kvótának 31.4 százalékról 35 százalékra leendő fölemelését kéri.

Magyarország jelen közigazgatási helyzete mellett Ausztriának ez az állítólagos helyzete még a legsoványabb osztrák lapok előtt is oly képtelen dolognak tűnt fel, hogy a N. F. P. értesülését nem is vették komolyan, hanem merő hírlapi kombinációnak tartották, ami annyival is inkább érthető dolog volt, mert a kiegyezési tárgyalások alatt mindkét kormány szokatlan elzárkózottságot tanusított még a félhivatalos sajtó iránt is, úgy, hogy a tárgyalásoknak jóformán összes eredményei csupa meglepetések voltak.

Ugy tetszik azonban, hogy amin egy hét előtt még mosolygott a politikus világ, mégis csak ténynyé válik, kegyelméből annak a Bánffy-

nak, akinek egész politikai működése a leghihetlenebb balanszirozás a lehetetlennek tartott dolgok között.

A vakmerőség megint elragadta, s úgy látszik, mégis csak beleegyezett abba, hogy Magyarország kvótáját 35 százalékra felemeljék, azaz: 160 millió forint helyett ezután 166 millió forinttal járuljunk hozzá a közözügyi költségekhez. Badeni elég praktikus volt ahhoz, hogy ezt követelje Bánffytól, Bánffy meg, akinek most fokozott szüksége van rá, hogy kormányképes embernek tűnjék fel az udvar előtt, elég gyáva és egoista volt, hogy ezt az ígéretet Magyarország nevében megkoczkáztassa.

A képviselőházban ez a hír érthető szencziót keltett s még maguk a szabadelvű párt hívei is megriadtak Bánffy e hihetetlen bőkezűségének hallatára. Sem a Tisza-párt, sem Wekerle közelebbi környezete nem hajlandó erre az engedményre, s most már a kiegyezés tárgyalásához Bánffy már csak az ultra-mamelukok és személyes hívei fölött rendelkezik.

Kitűnik ebből a riadalomból az is, hogy már maga a szabadelvű párt is megsokalta Bánffy kapkodását s megragadja a legelső alkalmat, hogy elejtse ezt az operette — miniszterelnököt.

Ebből az incidensből kifolyólag fölmerült a képviselőház feloszlásának kérdése is, mert nyilvánvaló, hogy Bánffy egy forrongó párt fölött nem tud megállni, s a kis emberek rendszeresen jobban ragaszkodnak a véletlen pozíciójukhoz, mint a nagyok. Bánffy tehát egész komolyan gondol a képviselőház feloszlására, hogy a gazdasági kiegyezés tárgyalására új választások útján szerezhessen magának többséget.

Ime ennyire vitte Bánffy a kiegyezés kérdésében, hogy mindjárt az első héten ilyen válságos helyzetbe jutott. Nekünk azonban azon a veszedelmen kívül, hogy ígéreteit akár az ő, akár utódjának akaratából be kell váltanunk: egy hasznunk is van, — az ugyanis, hogy most már Bánffynak föltétlenül nyilatkozni kell a kiegyezési tárgyalásokról s úgy ő, valamint utódai megtanulják ez incidensből, hogy esetleg még miniszterelnöki tárczába is kerülhet az a könyelműség, amikor egy nemzet sorsa fölött, annak megkérdezése nélkül a legnagyobb vakmerőséggel határoznak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Hévízy János, Molnár Antal, Perczel Béni.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Lukács László, Perczel Dezső.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök: Bemutatja a miniszterelnök átiratát, mely szerint a legutóbb elfogadott a helyi érdekű vasutakra vonatkozó törvényjavaslatok a legfelsőbb szentesítéssel elláttattak.

Lukács László pénzügyminiszter betérjeszti az 1893. évi közözügyi zárszámadásra alapított végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutakozó tartozás fedezéséről, továbbá az 1894. és 1895. évi közözügyi kiadásokra Magyarország által fizetendő összegről szóló törvényjavaslatot.

Következik a napirend: *A kisebb tárczák költségvetésének folytatolagos tárgyalása.*

A miniszterelnökség tételénél

Visontai Soma szólalt föl. Polemizál a miniszterelnök tegnapi beszédével s azt vitatja, hogy Bánffy Dezső báró rosszul magyarázza Badeni intenczióját. Az osztrák miniszterelnök ismeretes beszédében nem azt mondta, amit Bánffy Dezső báró neki imputál.

Badeni igenis megtagadta a parlamentarizmust akkor, amidőn olyan hurokat pengetett, hogy ő a Reichsrathnak felelősséggel nem tartozik.

A parlamentarizmus megtagadása egyenlő az alkotmány megtagadásával.

Az alkotmányos élet külső látszata még nem alkotmány; a kiegyezési törvények fennmaradása pedig feltételekhez van kötve: mind-

két államban fennálló legteljesebb alkotmányosságához.

A tételt nem fogadja el, hanem csatlakozik Ugron Gábor hat. javaslatához. (Éljenzés a baloldalon.)

Mérey Lajos: A miniszterelnök a tétel indokolásában már olyan dolgokat mond, amin lehetetlen meg nem ütközni. (Igaz! Ugyvan! a baloldalon.) Azt mondja ugyanis, hogy a miniszterelnöki személyzet működésében a legkisebb körre szorított. Pedig a miniszterelnökség működési köre nem csekély; hisz a miniszterelnökség feladata nem az, hogy a miniszteri tanácskozások anyagát feldolgozza, hanem az, hogy Ausztriával szemben érdekeinket az összes vonalon megvédje s őrkdjék afölött, hogy Magyarország közjogán semminemű csorba ne ütessék. (Igaz! Ugyvan! a baloldalon.) Szóval a miniszterelnökség feladata, hogy Magyarországot Ausztriával szemben képviselje a törvények szerint. Ezt a működési kört kicsinyes felfogással lehet csekélynek vagy kicsinynek nevezni.

Megemlékezve a kiegyezési tárgyalásokról, ő maga is úgy találja, hogy Ausztriával az érintkezést, az alkudozást tovább folytatni nem lehet, mert Ausztria nem bír azzal az alkotmányval, azzal a felelős kormányzattal, melyet a törvények előírnak. Epen ez okból csatlakozik Ugron Gábor határozati javaslatához. (Éljenzés a baloldalon.)

A mi a magyar udvartartás kérdését illeti, Bánffy tegnapi beszéde alkalmával is azt mondta, hogy e téren minden megtörtént, a mi megtörténhetett. E kijelentésével a magyar udvari marsall kinevezésére ezélt. Ki kell jelenteni, hogy ők a kérdésnek illetévaló megoldásával legkevésbé sincsenek megelégedve. Ők az önálló magyar királyi udvartartást ezentul is követelni fogják minden adandó alkalommal. (Éljenzés a baloldalon.)

A miniszterelnök tegnapi beszédében azt is mondta, hogy nincs tudomása azon sérelmes közjogi tankönyvekről, melyeket Apponyi állítása szerint a katonai akadémiákban tanítanak. Kérdi, hogy vajjon a felügyelet az ellenzék kötelessége-e, vagy pedig a kormányé? Igazán megdöbbentő dolog, hogy a kormánytól és közegétől ilyen, a valósággal homlokegyenest ellenkező tankönyveket taníthatnak évekig, vagy Isten tudja meddig, ha csak az ellenzék nem emeli fel tiltó szavát.

Küszöbön állanak a kiegyezési tárgyalások, melyekről már eleve kikérték mindkét állam áldozatkészségét. Ha valamelyik fél áldozatot fog hozni, az a fél a kormány tehetetlensége és gyámoltalansága miatt csak mi leszünk. Ausztria követeléseiben nem ismer határt s kormányunk nem bír bátorsággal a tulcsigázott követelésekkel szembe szállani. De szembe szállanak ők, mert ez az agyon sanyargatott ország már nem hozhat több áldozatot. (Éljenzés a baloldalon.) Követeli, hogy a kormány a kezelése alatt levő összes alapokról terjeszsen be jelentést. Nem szavazza meg a tételt, hanem csatlakozik Ugron Gábor hat. javaslatához. (Éljenzés a baloldalon.)

Ivánka Oszkár rövid, hatásos indoklás kíséretében a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

»Tekintettel arra, hogy az Ausztriával megkötendő közgazdasági kiegyezés határozatai az ország érdekeit mélyen érintik és hosszú időre kiterjedő befolyást gyakorolnak;

tekintettel arra, hogy a ház nem bizik a jelenlegi kormány hivatottságában Magyarország politikai érdekeinek megóvására és hogy a kormány elmulasztotta a tárgyalásoknál szem előtt tartandó legfőbb elvek iránt is tájékoztatni a házat, holott már a tárgyalások helytelen irányban történt megindulása is a végeredményt veszélyezteti, —

a ház utasítja a kormányt a megkezdett tárgyalások beszüntetésére. (Élénk helyeslés és éljenzés a baloldalon.)

Horváth Gyula Ivánka Oszkárval szemben épen ellentétes álláspontot foglal el. Nem tartja helyesnek azt, hogy a kiegyezési tárgyalások elhalasztassanak, mert e tekintetben nem az a mérvadó, hogy Badeni miniszterelnök minő ala-

pon kormányoz, hanem az, hogy a Reichsrath elismeri-e Badeni illetékességét a tárgyalások felvételére s folytatására.

Azt sem tartja helyesnek, hogy a bizalmi kérdés a kormányval szemben most vettessék föl, amidőn a tárgyalás részletei, s egyáltalában a kiegyezés tervezete ismeretlen. A bizalmatlansági kérdés felvetésének akkor lesz helye, ha konkrét tényekkel fogunk szembeszállani; annak jelenlegi felvetése igen veszélyes következményekkel járhatna.

Ez okból nem járulhat hozzá Ivánka Oszkár határozati javaslatához.

Elnök a vitát bezárja.

Gajári Ödön előadó rövidesen polemizál az ellenzéki szónokokkal s kéri a házat, hogy ne járuljon hozzá a benyújtott határozati javaslatokhoz. A tételt elfogadásra ajánlja.

Mérey Lajos szavai értelmének visszaállítása címén kér szót. Azt mondja, hogy őt az előadó alaposan félreértette, mert ő sohasem mondotta azt, amit az előadó neki imputál.

Ugron Gábor beszéde elején az előadó megjegyzéseire reflektál, majd Bánffy Dezső báró tegnapi beszédével foglalkozik.

A mostani zavaros közjogi állapotok, közjogi botlások és ferditések arra kényszerítik őt, hogy a 48-as törvények értelmében állítsák fel az állami tanácsot, mely a törvényjavaslatokat előkészítse.

A miniszterelnök azt hiszi, hogy a magyar udvari marsall kinevezésével a magyar királyi udvartartás kérdése megoldott. Megoldott és pedig miként? Kineveznek udvarnaggyá egy urat, anélkül, hogy csak egy szóval is jeleznék, hogy mi és meddig terjed az ő munkaköre: miben fog funkcionálni. S anélkül, hogy törvénykönyveinkben a legkisebb változás állott volna be, az új udvarnaggy már fogadta is őfelsége nevében az újévi gratulációkat.

Pedig nekünk vannak udvari méltóságaink, kiknek jog és működési körét törvényeink is előírják. Ez udvari méltóságok funkcionálását kell új életre kelteni, nem pedig új állásokat kreálni. (Helyeslés a baloldalon.)

Számtalan alkalommal volt szó már azon alapokról, melyekről semmi jelentés sem foglaltatik. Nem tudni hová lesznek az alapok kamatai: nem tudja senki, hogy azok mire fordítatnak. A kormány mindez ideig mindig kitért a kérdés elől, világosan, nyíltan sohasem válaszolt.

Ez az állapot utóvégre is tűrhetetlen. Ha vannak alapok, melyeket a kormány kezel, nyilatkozzék a kormány nyíltan, hogy melyek azok, mire fordítja az időleges jövedelmeket? Ezt a törvényhozásnak, mely az ellenőrzést teljesíti, tudnia kell. Csatlakozik e tekintetben Várady Károly hat. javaslatához.

Az előadó, de a miniszterelnök is tagadták azt, hogy Ausztriában az alkotmány nem teljes. E tagadásokkal szemben Badeni ismert nyilatkozatát állítja szembe, aki a Reichsrathal szemben minden miniszteri felelősséget megtagadott.

De Bánffy Dezső báró mindezek daczára azt vitatja, hogy a Badeni kormány alkotmányos alapon áll; vitatja ép oly meggyőződéssel minővel magáról is hiszi, hogy ő az alkotmányosság minden követelményeinek megfelelt. No ha eddigi működése után is azt hiszi, hogy ő is alkotmányos miniszter, akkor bátran tárgyalhat Badenivel. (Zajos helyeslés és tetszés.)

Hivatkozik a kiegyezési törvényekre, melyeknek előfeltétele az, hogy mindkét államban a legteljesebb alkotmány legyen. Ha ez az előfeltétel nincs meg, az alkudozások a kiegyezési törvények értelmében nem folytathatók s a nemzet felmentve érezheti magát attól, hogy a közözügyi kiadásokban részt vegyen.

Az olyan tanok, a minőket Badeni ismert beszédében hangoztatott, nagyon is hálás tanulóokra találnak nálunk itt az ilyen miniszterekben! (Zajos tetszés a baloldalon.)

A tételt nem fogadom el, hanem ismételve kérem hat. javaslatom elfogadását. (Zajos éljenzés a baloldalon.)

Bánffy Dezső báró mindenek előtt azon megjegyzésekkel foglalkozik, melyek a kormány kezelése alatt levő alapokra vonatkoznak. Tegnap óta nem lehetett abban a helyzetben, hogy az alapokól kimerítő jelentést tegyen; de már

most is figyelmezteti az ellenzékot, hogy az alapok s azok jövedelmei a főszámszék vizsgálatainak mennek keresztül s az alapok befoglaltatnak a zárszámadásokban is. Intézkedni fog a főszámvéveszék elnökével egyértelműleg, hogy ezek az alapok jövedelmei pontosan kimutatassanak s így mellőzni kéri Várady Károly hat. javaslatát.

Ugronnak ismételtelen kijelenti, hogy ő a Badeni-kormányt felelős kormányának tartja, (Élénk tiltakozás a baloldalon.) mely teljesen alkotmányos alapokon áll s mely kormányzatának alapját a többség akarataiban találja meg. (Gunyos derűtség a baloldalon. Felkiáltások: Ép úgy mint a Bánffy-kabinet!)

A kormány megújítandónak véli a kiegyezést s bármint vélekedjék is róla az ellenzék, a tárgyalásokat nem hajlandó elhalasztani. Sokan felemlítették a kvóta-emelést is. Kötelességének tartja, hogy erre nézve is nyilatkozzék.

A kvótát illetőleg abban állapodtak meg, hogy február elején, vagy annak első felében mindkét kormány előterjesztést fog tenni a kvótát meghatározó bizottság kijelöléséről. A dolog most ezen stádiumában áll.

Minden hírlelés tehát, mely a kvóta fel-emeléséről szól, alaptalan.

Kéri a házat fogadja el a tételt s ne járuljon hozzá a benyújtott határozati javaslatokhoz.

A ház többsége felállással történt szavazás után úgy Ugron Gábor, mint Várady Károly és Ivánka Oszkár hat. javaslatait elvetette, a tételt pedig elfogadta.

Elnök az ülést 5 perczre felfüggesztette.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Január 11. Gyermekbarát bál a »Fekete Sasban.«
 » 12. Iparos bál a »Fekete Sasban.«
 » 19. A függetlenségi és 48-as népkör közgyűlése d. e. 11 órakor.
 » 19. A függetlenségi és 48-as népkör bálja a Zöldfában.
 » 25. A tisztikar táncestetélye a Fekete Sasban.
 » 28. Román ifjúság hangversenye és bálja a Zöldfában.
 Február 2. A várad-velencei reformátusok bálja a Zöldfában.
 » 6. Gyárosok és nagykereskedők bálja a Csarnok nagytermében.
 » 15. A tisztikar táncestetélye a Fekete Sasban.

UJDONSÁGOK.

* **A második ezredév és a jogakadémia.** A jogakadémia tanári kara és ifjúsága a karácsonyi vakáció miatt nem ünnepelhetette meg a milleniumi év kezdetét. De az akadémia derék igazgatójának Dr. Bozóky Alajos kir. tanácsosnak érdeme, hogy legalább ünnepélyes hangulattal kezdődtek a második ezredévben az előadások. Az igazgató ugyanis az előadás előtt beszédet intézett hallgatóihoz. Beszédében visszatekint az első ezer évre, melyet annyi dicsőséggel futott meg nemzetünk, ecseteli a második ezredév kezdetének fontosságát és buzdítja hallgatóit hazaszeretetre és becsületes, szorgalmas munkálkodásra a haza érdekében. Szónoklat után a hallgatók megéjlenezték derék igazgatójukat.

* **Udvari gyászjelentés.** Most érkezett le a megyéhez az elhunyt *Sándor Frigyes Vitmos Lajos* porosz herczeg halála alkalmával kiadott udvari gyászjelentés, mely szószerint a következő: Legfensőbb rendeletre: néhai Sándor Frigyes Vitmos Lajos porosz herczeg, ő királyi Fenségéért, az udvari gyász 1886. évi január hó 9-étől hat napon át, változás nélkül, lezárólag január hó 14-éig viselendő. A cs. és kir. tábornokok, törzs és főtisztek az egész gyászidő alatt szolgálton kívül a fátyolt a bal karon viselik. A cs. és kir. belsőtitkos tanácsosok, kamarások és asztalnokok nemzeti gyászöltözetben, aranyozott karddal jelennek meg.

* **A főreáliskola új épülete.** A nagyváradi állami főreáliskola monumentális épülete teljesen elkészült s az átvétel előtt áll. Ezt megelőzőleg azonban nagy munkán kell keresztül esni; az összes számadásait az építkezésnek revidéálják, az építő által kiállított kereset-ki-

mutatással összehasonlítva. Már napok óta se-
rényen dolgozik a munkálaton a városi mér-
nöki hivatal egyik tagja s a vállalkozó. Az át-
vételt is nemsokára megtartják.

* **Egy tekintélyes polgár halála.** Nagyvá-
rad egyik előkelő agg polgára: **Vertán Antal**
földbirtokos tegnap délután elhunyt. Halálával
a kiterjedt **Vertán-, Kabdebó- és Buzáth-csalá-**
dokat mély gyász érte. Holttestét átszállítják
birtokára Szombatságra. A beszentelés vasár-
nap megy végbe **Sal-Ferencz-utcai házából.** A
családi gyászjelentés a következő:

Szombatsági **Vertán Zoltán** és neje **Vertán Em-**
ma, gyermekeik **Mariska, Gabriella, Erzsike, Emma**
Margit és **Ilona;** **Vertán Piroska** férj. **Vertán Ete-**
léné és gyermekei; **Jolán** férj. **Istvánfy Béláné, Béla**
és Irén; **Vertán Jolán** férj. **Kövé Andorné** mint
gyermek és unokák; **özv. Kabdebó Mártonné** mint
testvér, **Buzáth István** és **Anna** mint sógor és só-
gornő, magok és számos rokonok nevében is fáj-
dalomtel szívvvel tudatják a legjobb édes atya il-
letve nagyatya, após, és testvér, sógor és rokon
S z o m b a t s á g i V e r t á n A n t a l földbirtok-
osnak hosszas szenvedés és a haldoklók szentsé-
geinek ájtatos felvétele után, életének 83-ik évében,
folyó hó 10-én délután 3 órakor az Urban történt
csendes elhunytát. A megboldogult földi maradvá-
nyai folyó hó 12-én délelőtt 10 órakor fognak a
Barátok-utcai 12. számú házából a róm. kath. egy-
ház szertartása szerint beszenteltetni és a vár-
olaszii-plébánia templomban tartandó gyász-szent-
mise után Szombatságra szállítatni, hol is a folyó
hó 13-án délelőtt 11 órakor fog örök nyugalomra
tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai,
barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak Nagy-
várad, 1896. Január 10.

* **Nyul-szezon.** A tapsi fülesekre rosz idő
jár. A pompás hideg s a havas mező a legrövid-
látóbb lesipuskást is a mezőre csalja, ahol vígan
vannak a nyulak. A piacot elárasztják nyulakkal,
de a rendőség gondoskodik, hogy az orrvadászok
által pusztított vadakat kézrekerítse, a nagyvárad
piacon ugyanis csak községi igazolvánnyal szabad
vadat árulni. Tegnap délelőtt 11 nyulat kobzott el. Az
elkobzott nyulakat elárverezik. Sokkal helyesebb volna
az árvaaházak és más hason intézetek közt szétosz-
tani; az árverésen ugyanis alig pár krajczár foly be.

* **Áthelyezések a káptalani uradalom**
tisztikarában. A nagyvárad i. szert. káptalani
uradalom tisztikarában több rendbeli áthelye-
zések történtek. Így **P a p p Imre** volt mike-
pécsi ispán uradalmi főtisztte nevezetett ki,
s az Össi pusztára költözik és átveszi ezen
birtok kezelését. Helyére **Össiből P i a c s e k**
Sándor ispán helyezettett át Mikepércsre. **S ü d y**
Gyula ispán a **Szent-László** majorból Nagy
Zomlinba megy, míg a nagy-zomlini pusztake-
zelését **S z é c h e n y i Lajos** eddigi uradalmi
pénztárnok veszi át. Az uradalmi pénztár ke-
zelésével **F e r d é n y i Olivér** bizatott meg. Vé-
gül **C s á n y i Sándor** gazdasági irnok **Vasár-**
ról a központba rendeltetett be.

* **A győri püspök aranymiséje.** Dr. **Zal-**
ka János győri püspök e hó 10-én, Jézus
szent neve ünnepén fogja aranymiséjét tartani
a győri székesegyházban. A mise után a jubí-
láns püspök fogja tartani a prédikációt is.

* **Az új fényképezés.** Már hirt adtunk la-
punkban arról a szenzációs találmányról,
amelynek segítségével elzárt tárgyakat és ele-
ven emberek csontjait is lehet fotografálni.
Tegnap az új fotografiával Budapesten is
tettek kísérletet. Dr. **Klupatky Jenő**
e g y e t e m i t a n á r a z e g y e t e m f i z i -
kai intézetében próbálta meg a szekrénybezárt
ezüstneműeket s hallgatóinak csontvázeit lefo-
tografálni, s a fölöttébb érdekes kísérlet meg-
lepően sikerült, úgy, hogy **Klupatky dr.** kétség-
telenül bizonyítja a szenzációs találmányt.

* **Az ipartestület közgyűlése.** A f. hó
5-ikére hirdetett ipartestületi közgyűlést a meg-
jelent tagok csekély száma miatt nem lehetett
megtartani. Az ipartestület elnöke azért f. hó
12-én, — vasárnap — d. e. 9 órára a tüzoltó
laktanyába újra közgyűlést hív egybe, melyet
a megjelent tagok számára való tekintet nélkül
meg fognak tartani. Tárgy: **A menház ügye.**

* **Eljegyzés.** **Láng József** a »Nagyvárad«
felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa elje-
gyezte az Aradról Bukarestbe elszármazott
R e s c h Ferencz földbirtokos leányát, **Stefániát.**

* **Verbőczy- emlék.** Éltrevaló eszmét pen-
ditettek meg **Dombovárt.** Tervbe vették ugyanis,
hogy a millennium alkalmából ünnepélyt ren-
deznek a városban és a dombovári romok kö-
zelében emléket állítanak **Verbőczy Istvánnak,**
a nagy jogásznak. **Verbőczy** abban a várban
dolgozott jogi munkáján és ugyancsak ott vé-
gezte művein a javításokat is **Dombó Pállal.** A
dombováriak eszméje egész Tolnamegyében élénk
visszhangra talál.

* **Rémes gyilkosság.** A késő éjjeli órákban
rettenetes csilingelés riasztotta fel szunnyadozó in-
spekciós munkatársunkat.

— Hallo, hallo, ki beszél?

— Kérem a Tiszántul szerkesztőségét!

— Tessék!

— Hallották kérem? Rettenetes rémes gyilkos-
ság! Tessék jegyezni: »A radványi sötét erdőben
halva találták **Bárczy Benót.** Hosszu hegyes tör ifju
szívében — — — — —

— Schluss! kiáltott nekidühödv munkatár-
sunk s nekidühödvé vágta a falhoz a kagylót.

A telefon pedig még egyszer megrezgett, s
visszakiáltotta lapunk barátjának hangját:

— Kérem, alczimekkel tessék megírni ezt a
rémes gyilkosságot!

* **A kereskedelmi kamara tanácskozása.**
Megemlékeztünk arról a nagyszabású memoran-
dumról, melyet az Ausztriával küszöbön levő
kiegyezés ügyében mint véleményt készített a
nagyvárad kereskedelmi és ügyvédi kamara a
kereskedelmi miniszter felkérésére. A memoran-
dum ügyében a kamara beltágjai ma, szomban
délután gyűlnek össze tanácskozássra. Min-
den bizonyonyal egész terjedelmében elfogadják
a terjedelmes, minden részletében kellőleg meg-
indokolt felterjesztést.

* **Veszedelemes járdák.** A rendőrhatalóság
kellőleg figyelmeztette a háztulajdonosokat és
kereskedőket, hogy házuk illetve boltjuk előtt
takarítassák el a havat és jeget, a sikos uta-
kat pedig hintessék be homokkal. Bizony e fi-
gyelmeztetésnek vajmi csekély eredménye van
A gyalogjárdák telve jég és hóbeczkakkal s a
legnagyobb szerencsétlenségnek ki vannak téve
a járó-kelők. A hanyag házigazdáknak most
meggyül a bajuk a rendőrséggel. Egyre-másra
büntetik őket. Tegnap 12 kereskedőt és ház-
tulajdonost rótt meg **Gerő kapitány** 5—10 frt
büntetéssel s jelenleg közel 50 újabb feljelentés
vár elintézésre. Jó lesz a kapitányság rende-
letét kissé komolyabban venni!

* **A jég-hordó munkások** ellepték a Kö-
rös környékét. A hol egy kis alkalmas jeget
találnak, irgalmatlanul felhasogatják fejszéik-
kel. A nyári meleg időben közegészségügyi te-
kintetből a jég igen szükséges és fontos kellék,
de éppen azért kiváló gond fordítandó arra,
hogy tiszta, egészséges vízből képződött jéggel
teljenek meg a jégvermek. Ilyen alkalmas idő-
ben ez semmi nehézségbe nem ütközik. A jég-
szedő emberek azonban nem sokat nézik, hon-
nét vegyék a jeget. A többi közt napok óta
hordják a jeget a Körös egy mellék ágából, a
kereskedelmi palota mellől, a hova a nagypi-
acztérről a szennyes, piszokkal telt vizet ve-
zeti le a csatorna. Felhívjuk a rendőrorvosi
hivatal figyelmét, hogy ez irányban intézkedni
sziveskedjék.

* **Sikkasztó postatiszt.** A nagyvárad posta
hivatalban **H u r r a y Emil** posta tiszt által el-
követett sikkasztásról megemlékeztünk. **Gerő**
Ármin rendőrkapitány tegnap táviratozott **Nyus-**
tyára, **Zemplén** megyébe, a hol a sikkasztó atyja
ág. ev. lelkész, hogy ha talán a szökésben levő
sikkasztó arra venné útját, tartóztassák le.

* **Névváltoztatások.** A belügyminiszter meg-
engedte, hogy **Grosz Ábrahám Albert** vezeték-
névét »Kövesi-«re, **Schlesinger Henrik** pedig
»Sipos-«ra változtassa.

* **Gyermekhalál gondatlanságból.** Megint
isméltődött azon sajnós a szülők gondatlansága
folytán oly gyakori eset, hogy a tüzhely körül
magára hagyott gyermek elég. **Lukács Aleza**
mácsi lakos 3 éves **György** nevű fiacskája a
tüzhely mellett játszott felügyelet nélkül, mi-
közben valószínűleg a kipattant szikrák ruhá-
jába fogtak és a lángok oly súlyos égési sebe-
ket okoztak, hogy a kis gyermek pár perc
mulva meghalt. A gondatlan szülők ellen
vizsgálatot indítottak.

* **Mennyibe kerül a toloncozás.** Nagyvá-
rad ha nem is Mekkája a csavargóknak, de
nagy vonzerővel csábítja ide messze vidék
dologkerülő népségét. Hogy még sem szaporod-
nak el óriási mérvben, azt a rendőség gyakori
razziáinak lehet köszönni. A szükséghez képest
hetenként, vagy hónaponként tart ilyen alapos
sepregetést a rendőség, amikor szükeknek bi-
zonyulnak a koternek használt czellák s mint
valami invázió alkalmával, hosszu menetben vo-
nulnak a dologházhoz a majd százalmas, majd
undorító alakok. A legtöbb természetesen to-
loncozóra megy, hogy boldogítsa illetőségi he-
lyét. Az elmúlt év harmadik negyedében is eléggé
tiszult a város. A miniszter most 137 frtot
küldött a városnak, az említett időben eszkö-
zölt toloncozások díjában.

* **Hamis ezüst forintok.** Az a rejtélyes
pénzhamisító banda, a melynek az ország ha-
tóságai az erélyes nyomozás dacára sem tud-
nak nyomára jutni, egyre-másra gyártja a ha-
mis ezüst pénzeket. Ujabban megint háromféle
hamis ezüst forintost hozott forgalomba ez a
banda. Az egyik forma osztrák veretű 1882.
évszámmal. A harmadik forma szintén Argen-
tán ötvözetből készült, 1881. évszámú és a fej
más kifejezésű a valódinál. Ez utóbbi két ha-
misítványt főleg könnyű súlyukról és sárgás
színükről lehet felismerni. A hamis ezüst forin-
tosokból különösen Szamosújvárott, Zomborban,
és Nagy-Károlyban találtak sokat forgalomban.

* **Jó a fertőtlenítő gép.** Biharvármegye
alispánja 1895. december 3-án megvizsgálás
végett felküldött a belügyminiszteriumhoz több
anthrax-sporás selyemszálat, melyeket egy
gőzfertőtlenítő gép kipróbálása alkalmával hasz-
náltak. A bakteriologiai labororium megvizs-
gálván a szálat, csirátlanoknak találta. A
gőzfertőtlenítő gép csiraölő képessége tehát
jónak mondható.

* **Hogyan kell a nyulat felakasztani?**
Egy német szaklap a »Deutsche Jäger« leg-
utóbbi száma írja, hogy a nyulat nem szabad
a hátulsó lábánál fogva felakasztani, mert igen
gyakran megeshik, hogy egyik-másik erősen szórt
lövést kap és a beleiből kiömlő folyadék, —
a helyet hogy kifolyék, — a mellüregbe jut
és a hust élvezhetetlenné teszi. A francziák, kik
legnagyobb élvezői a Németországban, Ausztri-
ában és Magyarországon lőtt nyulaknak, erre
igen nagy tekintettel vannak s a hátsó lába-
nál fogva felaggatott nyulakat csak olesón,
vagy egyáltalában nem veszik meg. Nálunk
persze észbe sem jut a közönségnek, hogy az
ilyen dolgokra ügyeljen, sőt talán azon ütköz-
nének meg, ha fejel felfelé lógnának a nyu-
lak az üzletek előtt.

Lapunk egyes számai a következő üz-
letekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése **Fő-utca,**
Sonneuwirth-féle bazarban **Fő-utca,**
Kádár és Kiss cégnél **Kishíd-fő,**
Kutasi D. papirkereskedésében **Urí-utca,**
Panker Dániel papirkereskedésében **Kis-piac,**
Reich Sándor vegyeskereskedésében **Szent-Já-**
nos-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében **Körös-utca.**
Reich Antal kereskedése **Nagy-Fürdő-utca.**
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító **Kereske-**
dalmi csarnok palota **Nagypiac.**
M. kir. dohány- és szivar-áruda **Zöldfa-utca.**
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

Margit levele.

Kedves szerkesztő ur!

Miután olyan udvarias, hogy Ön is szivesen
látja az irásomat a redakcióban: ime bekopogtatok
egy heti hallgatás után.

Jól esik ez most nagyon, mert legalább van
hol elmondani az öröömöm, bánatom. (Anyus ugyan

azért megpirongatna), de hiába: Ön iránt inkább vagyok őszinte, mert hiszen nem ismerem és ön sem ismer engem.

Borzasztó, rettenetes dolog történt velem, egészen olyan, ami Margit regényeiben a nagy leányokkal történik. És hiába kurta még a hajam, hiába mondja apa, hogy én még mindig csitri kis leány vagyok, én azt gondolom, hogy már nagy leány lettem.

És ezt csak Gabinak köszönhetem, igen Gabinak, ennek a csúf haszontalan embernek!

Tegnap beállított hozzánk. Nagyon jól tudta, hogy anyus a konyhában van elfoglalva, s hogy énvelem találkozok legelőször, ha hozzánk jön.

Ugy is volt. Be akartam hívni a mamát, de ő nem engedte. Különös, hogy ez a gyerek tegnap olyan hallgató volt. S olyan érdekes halvány az arca: hogy bizonyosan nem aludt az éjjel.

Olyan melegen nézett rám, hogy nem tudtam kiállni a tekintetét, ki akartam futni a konyhába anyushoz, de még sem mertem.

Odaálltam az ablakhoz. Odajött ő is. Iszonyu bolondságokat beszélhetett, mert nem emlékszem már egyetlen egy szóra se, hogy mit mondott. Csak pihegtem, mint egy kis galamb, aki nem tudja, hogy merre repüljön az ölyv elől. Gabinak olyan tüzesek voltak a szemei!

Egészen teleheltük a ablaküveget. Alig lehetett rajta keresztül látni, úgy tele volt igen apró gyöngyszemekkel az ablak tábla. Elkézdtem rajta firkálni Gabi mindjárt telehelte, s elkezdett ő is irkálni. Nagyon reszketett a keze, amikor felrajzolt egy nagy Sz betűt. S aztán mellé egy e-t, meg egy r-et.

Mikor ez után még egy e-t írt, úgy hogy már ez volt az ablakra írva: Sz-e-r-e, — megkérdezte hogy tudom-e, mi lesz ebből?

Elhíhetik, hogy roppant melegem volt! Azt mondtam, hogy nem tudom. (Pedig már ekkor tudtam ám!)

S aztán Gabi tovább irkált, még egy t betűt, aztán egy l-et, úgy, hogy mikorra egészen kiírta, hogy Sz-e-r-e-t-l-e-k, hát azt gondoltam, hogy mindjárt meghalok, ha ki nem szaladok anyushoz. Ugy is tettem.

Mégis csak borzasztó ember ez a Gabi! És milyen bátor! Annyi bizonyos, hogy én sosem mertem volna ilyen merész dolgot cselekedni?

Istenem, milyen érdekes ez az egész dolog! Sehogysé bírom kiverni a fejből ezt a rozsz Gabit, hogy micsoda fájoan édes perczeket szerzett nekem. S milyen érdekes arca volt! Először egészen halvány, s aztán hogy kipirult ő is!

A végeredmény pedig az, kedves szerkesztő ur, hogy még csak az első hosszú ruhát viselem, — és máris nagy leány lettem, mert ime, nekem is van már egy bevallott imádóm! S milyen fess gyerek a Gabi!

Istenem, ha meg tudná, hogy én magukkal levelezem! Nem, soha, de soha többé, csak még ez egyszer. Hiszen maguk olyan jó fiúk, együtt szomorkodtak velem, ha bánat ért, — most bizonyosan együtt örülnek velem, hogy — nagyleány lettem.

Pá! Isten velük!

Margit.

T A N Ü G Y.

Buktatási rendelet.

Érdekes meglepetést szerzett közoktatási miniszterünk a gimnáziumi tanulóknak. Elrendelte tanáraiknak, hogy a 3. és 4. osztályban különös szigorúságot fejtessenek ki az osztályozásnál; mert az iskolák túltömöltek; az értelmi képesség ugyanis ebben az időben válik meg s utoljára is, akiknek nincs elég szellemi erejük, minek szaporítsák a proletárok számát?

Hát ez csakugyan elég meglepetés. Épen

a milleniumi évben, attól a minisztertől, a ki túlbuzgóságában a nyár idején sutba dobta a természet szabta törvényeket: megnyitotta a nők előtt is az egyetemet.

Ha gimnáziumainkat sokan látogatják, ez csak büszkeségére lehet az országnak. A kulturális életben és fejlődésben hatalmas tényező az, ha sokan szomjuhozna a tudomány után; és egy államnak kulturájától tanintézetekéé száma és látogatottsága után szokás ítéletet hozni. Ez tehát nem olyan körülmény, a mit eltüntetni volna szükséges. Tudományos pálya elől erőszakkal elzárni senkit sem szabad; hisz épen arra valók az iskolák és benne a tanárok, hogy a magasabb szellemi kiképzést hozzáférhetővé tegyék még a gyengébbeknek is. Ha a tanulók túlsokan vannak; van más mód reá: tessék paralell osztályokat szervezni, vagy tessék új gimnáziumokat állítani! — de erőszakot alkalmazni nem szabad soha.

Mit remél rendelkezésétől a miniszter? Hogy a stréberek és a félműveltek száma csökkenni fog. Bárcsak úgy lehetne! De hisz a mai társadalmi rendszer mellett az ipart — értem a kisiparost — ép oly nyomorult életet ígér, mint más téren az irnokság és a díjnokoskodás. A különbség csak az iparos és aapidijas igényei közt lehet. Abban azonban körülbelül egyformán állanak, hogy egyik sem keres annyit, a menyivel kielégíthetnék igényeiket. S vajjon melyik a rosszabb és veszedelmesebb: az ipari, vagy a szellemi proletárság-e?

Azt, hogy a miniszter szerény véleménye szerint a tanulók képességének megítélésére épen a 3. és 4. gimn. osztály a legalkalmasabb, nem czáfolgatom. Hanem akinek parányi megfigyelése van ezen a téren — a miniszternek persze itt nem lehet! — tudja nagyon jól, hogy legalább is nagyon soknak későbbben nyílik meg igazán az esze. A lángész, az igaz, korán megmutatkozik. De hát a tudomány nagy emberei nem voltak épen mindnyájan lángelméjűek. És többet mutathat fel, akár az általános művelődés, akár a speciális kutatás terén, nagyon sokszor a szorgalom, mint a helyyélő vagy kényszerből munkálkodó genialitás.

Van itt azonban egy más mozzanat is, a mi minket, katolikusokat, közelről érdekel. Tudja mindenki, hogy minden közoktatási rendelet csak az állam közvetlen felügyelete alatt levő tanintézeteknek szól, tehát ez is csak a katolikus és az állami gimnáziumokra vonatkozik, az autonóm felekezetek pedig ügyet sem vetnek reá. A katolikus gimnáziumok bizonyosan a szokott készséggel fogják érvényesíteni ezt a rendeletet is; a protestánsok persze nem, amint nem hajlottak meg eddig sem egyetlen miniszteri intézkedés előtt sem. Ez pedig azt jelenti, hogy a katolikus ifjak egy tekintélyes kvantuma vissza lesz tartva a magasabb szellemi kiképzetés elől; és az egyetem aránytalan perczentben nem katolikusokat kvalifikál, Magyarországon tehát a katolikusok továbbra sem foglalhatják el hivatalokban azt a számbeli pozíciót a közhivatalokban, — amelyet különben számbeli tulsúlyok követel.

E G Y L E T.

A kath. kör igazgató-választmányának tagjait ez uton is kéri az elnökség, hogy vasárnap (e hó 12-én) d. u. fél 5-kor sziveskedjenek a kör helyiségében választmányi ülésre megjelenni.

Igazságszolgáltatás.

A garam-kissallói vérvád. A garam-kissallói rituális vérvád ügyében megindított sajtóper végtárgyalása e hó 29-én lesz. A vádlott F u s z János zselini káplán ügyvédje S z a l a y lesz, aki a tiszta-eszlári pörben Solymossyék magánügyvédje volt.

Ezredéves kiállítás.

A turini müegytem a kiállításon. Turinban az ottani müegytem hallgatói tömeges kirándulást renndeznek Budapestre a milleniumi kiállítás idejében. — Az előkészületek

már javában folynak és a turini közönség lelkes részvétellel karolta fel az olasz egyetemi hallgatók e rokonszenves eszméjét. — Nemsokára tehát viszonzni fogjuk azt a szives vendégszeretetet, melyben a magyarokat a turiniak mindig és számos alkalommal részesítették.

Ifjusági monstre hangverseny a kiállításon. Az összes középiskolai énekkarok Budapestén más tanintézetek közreműködésével Harrach József tanár vezetése alatt a kiállításon pünkösdi napján és az országos tornaversenyek alkalmával több mint ezer énekes közreműködésével óriási hangversenyt fognak rendezni az ünnepélyek csarnokában. — A monstre hangverseny programját és részleteit K l a m a r i k János min. tanácsos elnökléte alatt tegnap már egybeállították, a program nevezetesebb pontjait magyar historikus énekek fogják képezni, ezek közt Tinódy 16-ik század elejéről való hazafias dala: Ti szegény, magyarok és Farkas András híres „Emlékezzünk régiekről”-című népszerű éneke. A hangverseny fénypontja a Rákóczy-induló lesz, melyet ily nagy ének-és zenekari előadásban még sohasem mutattak be.

REGENY-CSARNOK.

Az erdészlakban.

Írta: Seevald H.

8

Fordította Bárcziházi Bárczy Margit.

Ernő pár pillanatig megigézve állott a gyönyörű jelenséget szemlélve. Majd közelebb lépve barátságosan szólott:

— Liza kisasszony, részvéte egyáltalán nincs elpazarolva. De miért ezen tragikus felfogás? Hiszen egész fölháborodása tulajdonképpen csak egy elmulasztott csésze kávé körül forog. De ugy hiszem van még a konyhában pinczében és kamarában annyi mindenféle jó, hogy még soká nem kell éhhalálra gondolnunk. Megengedi, hogy a kis reggeli előállításában segédkezzem? — Liza mélyen elpirult; ez nem is jutott eszébe. Pedig csak az az ostoba levél okozta, hogy semmire sem tudott gondolni. De most mégis haragudott, hogy minderre nem gondolt. Isten tudja, hol hagyta Erika a kulcsokat — mondá türelmetlenül. De meg nekem nem is kell reggel a hideg tej. Már több mint kilencz óra, s így nem sokára Mili is visszajő a tejes kocsi-val, és talán képes tüzet rakni meg egy kis kávé-t előállítani.

— Tüzet rakni én is tudok — mondá Langen a házba sietve.

— Tessék — kiáltá az őt követő Liza elé — itt vannak a kulcsok, itt meg a gyújtó. Kávé is ranagépben amoda pedig a tányérok, tojás, kenyér — minden használatra készen. Ezuttal nem lesz semmi a mi vértanuságunkból, Liza kisasszony.

— De Eliza nem volt tréfára hangolva. Röstelte magát Ernő előtt, s ő — csak ne jusson eszébe hasznót huzni a dologból s még talán gonyolódni fölötté. Átkozott egy helyzet! Nem is tudta mihez kezdjen tulajdonképpen, midőn szerencsére megjött a tejes kocsi.

— Mili, először ide jönni aztán a számról gondoskodni, — kiáltá a konyha ablakon át az érkező elébe. —

— A Mili ruháiba öltözött alak összecsapta erre kezeit s Erika hangja halatszott, amidőn így szólott:

— Mit, hát ti még nem is kávéztatok? —
— Erika kisasszony? —
— Mit jelentsen ez? kiáltá Ernő és Elisa egyszerre.

Erika lerántá fejről a kendőt mialatt a nehéz barna hajfonatok vállára esének. Arca és homloka csak úgy tüzelt a kiállott nagy forróságtól — Megjött már a sebész? kérdé möhön.

— A sebész? — Mit keressen itt a sebész? Beszélj már valahára érthetőbben.

— Először tüzet rakni —

— Bizza ezt rám Erika kisasszony — kéré Ernő.

— Erika nem szólt ellene. S leülve a kis konyha zsámolyra így kezdé elbeszélését.

Ugy történt a dolog, hogy én ma oly korán keltem fel mint a munkások, mivel borzasztó sok dolog volt kilátásban. A két nagy rétet kellett kaszálni, a másiktól meg beszállítani a heverő takarmányt, mert a Péter zivatart jövendőt, s neki igazaszokott lenni. S még hozzá ma nagy piac van. Siettünk is nagyon a Borissal. Én a tejes kocsit láttam el, ő pedig a napszámások levesét osztogató. Egyszerre csak kiabálást és nyögést hallok, s a mint kinezék látom mint vánszorog a Mili nagynehezen a konyha felé. Mint rendesen úgy ma is többször költögették s ő valószínűleg mint rendesen most is fél álomba jött le, s azon áloman bele esett vagy lépett az istálló elé rakott s ujjonnan élesztett kaszába. Jobb lábán kapott egy sebet, mely olyannyira vérzett, hogy már nem is tudtunk vele mit kezdeni. Mire valamennyire elállítottuk ezt a vérezést, észrevettük a talpán tatóngó másik nagy vágást. Úgy a hogy bekötöttem a sebet s utasítottam mint borogassa lábát távollétem alatt, míg a sebész megérkezik.

A városba menésről szó sem lehetett; Péter és Boris vitték föl nagy nehezen kamrájába. Nem hívott valakit azóta? —

Én senkit sem láttam, és mit sem hallottam — válaszolta Liza —

Mit volt mit tenni, — szó nélkül magam mentem el, mert tudtam apa úgy sem adna rá engedélyt, a városiak pedig várták a megrendelést. Későbbre is járt már az idő s így síetni kellett. Talán meg sem ismertek ebben a ruházatban?

— A kinézésről nem de a hang, a beszédről azonnal; mégis nagy meggondolatlanságot követettél el Erika! —

— A tejet fel kellett vinni, s a kötelesség teljesítése még senkit sem szegyenített meg. Hangomat senki sem ismeri oda át, különösen ha parasztjaink tájszólásával beszélek. S én értek hozzá mondhatom is mindenkinek; én csak kisegítő vagyok most, majd számolunk máskor. Legyen gondjuk rá mit vettek mit nem. — Csak a csacsival nem boldogultam sehogysem. Az út kezdetén megijedtem nagyon, csak úgy remegtem belé; később mégis jobban ment. A vaját pedig annyira elkaptokták, hogy fél nyolcra már mindent kiárultam. Mégis jó, ha az ember egyszer maga néz utána. —

— S azt hiszed, senki sem ismert föl? —

— Senki. Csupán szolgálók jöttek, és azok honnan ismernének. Kérdezősködtek ugyan páran a Mili után de én csak bambán nevetve ismétlém:

— Nem tudom én csak helyettes vagyok — Csak egyszer ijedtem meg, midőn ugyanis a kerülő Pepije jött oda egy idegen nő kíséretében. Hogy vagytok oda haza, mért nem jönnek a kisaszonyaid sosem a városba? kérde. — Nem tudom én semmit sem tudok — felelém.

— De én tudom, mondá a nő félhangosan társnőjének, mialatt szakácsnője a vaját és saját vevé át. S olyan megjegyzéseket tőn rólunk, melyek hallattára, csaknem kiestem szerepemből. Ön is kikapta a maga részét Langen úr! —

— Én? — Ugyan mit vétettem volna? —

— Mit? Nagyon sokat. Ön nem mutatkozott be az összes családoknak, mint elődjei tévék. Ön nem keresi föl a tekepályát és nem buzgólkodik nyári mulatságok rendezésében, — egyszóval elhanyagolja az összes fiatal hölgyeket.

— Kérlek Elisám légy oly jó és teríts meg a verandában lévő kis asztalt — ezzel szakítá félbe Erika kissé zavartan elbeszélését. — Kiben még apa is haza talál jönni. Megyek is átöltözködni.

— Mit mond majd apa! El lehetsz készülve valamire Erika —

De Erika már nem hallá ezen utóbbi szavakat, mert már eltűnt a konyhából. Alig öltözött át, már a sebész is megérkezett, a kit Mili kamrájába kellett vezetni. S így Liza ismét egyedül reggelizett Ernővel.

De a társalgás ma nem akart a rendes kerékvágásba jönni. Eliza fölötte kényelmetlenül érezte magát, nagyon félt a zivatartól, a mely pedig épen kitörő félben volt. Szerette volna Erikát vádolni, üres gyomra ingerlé erre, de nem merte, nem tudta mennyire mehet anélkül, hogy magának is ne ártson ezáltal Ernő előtt. Semmi rendreutasítást nem akart tőle kapni;

elég, hogy egyszer mert nevetni rajta. S most ez a sértő nyomasztó némaság. Igazán sértő; mindennap örvendtek a reggelnek, s most már teljes öt perceze ültek szóltanul szemközt. Már egész szokásává vált Ernő által csodáltatni magát s Ernő mindég készen volt, hogy vagy egy izléses ruhája, vagy művészi tökélyű játéka felett fejezze ki elragadtatását s Liza bámulatnak vette az egyszerű bókot is. S ma épen semmi bókolni való nem volt. Végre csaknem sirva szólott:

— Micsoda nyomasztó hőség ez ma.

— Igen, valószínűleg esni fog. Csak a szép takarmány bent lenne már!

— Mindég csak a takarmány! Örülnek, ha nem hallanám már egyszer ezt az ostoba takarmányt. Ön belebolondult már a gazdálkodásba.

— Hazulról tudom mennyire fontos ez, — felelé nyugodtan. Majd kis szünet után hozzá tette: Mit gondol Lujza kisaszony nagyon meg fog haragudni a főerdész ur Erika kisaszony merész tette hallattára?

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

A ház munkaprogrammja.

Budapest, január 10. (Saját tud. táv.) A képviselőház holnap a kérvényeket tárgyalja. A rendelkezési alaphól szenzációs leleplezések várhatók. Hétfőn megválasztják a bíráló bizottságokba a hiányzó tagokat.

Hol az ügyész?

Budapest, jan. 10. (Saját tud. táv.) Sima Ferencz ma szóba hozta a házban azt a vallássértést, a mely a Goldstein Számi naptárban eddig kikerülte az ügyész figyelmét. Van ebben a naptárban egy kép, mely azt ábrázolja, amint Goldstein Számi lenyilazza az üdvöztöt. A kommentár ehhez a durvasághoz a következő:

Bár a nyilazásnak elmúlt a divatja Számi még nyíllal lő, mert olesóbban kapja, Tell csak almát lőtt le a fia fejéről Számi meg a szenteket oltár tetejéről.

Karácsonyi ezikk Isten békéje.

Budapest, jan. 10. (Saj. tud. táv.) Gróf Apponyi Albert hétfőn nyilatkozik a paczifikáció kérdésében, feltételei között nem lesz a választási törvény revíziója. Ellenben kívánja a választások tisztaságának teljes biztosítását sokkal hatályosabban, mint ezt a kormány a kuriai bíráskodásról szóló javaslatban tervezi. Kívánja, hogy az összes vezérférfiak felett a kuria ítéljen, tehát a hatáskörök bifurkációját a Ház és kuria között elutasítja. Kívánja, hogy a kuria bíráskodása a lefolyt választás összes anyagára, kezdve a választási lajstrom összeállításától a választás lefolyásáig kiterjesztessék.

Meghamisított udvari listák.

Budapest, jan. 10. (Saját tud. távirata.) A képviselőház mai ülésén konsternációt idézett elő Ugron Gábornak leleplezése a magyar arisztokrácia újévi tisztelgéséről, ami azzal van kapcsolatban, hogy a régi funkcionáriusok egyszerűen kihagyattak. E felett az arisztokrácia számos tagja felette megbotránykozott, ugyanarra, hogy számosan, akik ezelőtt a gratulációkon mindig ott voltak az idén elmaradtak.

Hogy ezt a kormány vagy az illetékes közegek eltitkolhassák, hamis jelentést adtak ki a hírlapoknak, a melylyel félrevezették Ő Felsőjét. Ugronnak ez a vádja teljesen megfelel a tényeknek. Így nevezetesen abban a hivatalos listában ott szerepelt gr. Szapáry Géza, a kir. főudvarmester és neje, továbbá gróf Károlyi Sándor nejevel, holott a felsoroltak közül senki sem volt jelen a gratuláción.

Beteg főherceg.

Bécs, jan. 10. (Saját. tud. táv.) Albrecht Salvator királyi herceg, Károly Salvator királyi herceg és Mária Immakulata hercegné fia, már több hete beteg és Svájcban Dvos-Dlatzban tartózkodik. Ujabb hírek szerint az ifjú kir. herceg állapota meglehetősen kedvezőtlen és mint Bécsből táviratozzák a beteg királyi hercegnek legidősebb testvére, Salvator Lipót királyi herceg és neje Blanka hercegné asszony már e hó 3-ikán, a szülők pedig tegnap este utaztak a beteghez. Salvator Albrecht jelenleg 25 éves és a 11-ik huszárezrednél kapitány.

A korrupció vádja.

Bécs, jan. 10. (Saját tud. távirata.) Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén az antiszemitákat ismét ingerelték a liberálisok. A vita hevében Gregory így szólt:

— Plener egyszer azt jelentette ki itt a parlamentben, mondá, hogy a törvényhozó testületben semmitsem lehet elérni. De igenis lehet. Tessék csak egy miniszternek 20 ezer forintot kölcsön adni, legyen az a miniszter akár Pino, akár Badeni, mindent ellehet érni. (Zajos ellentmondás! Rendro! Az elnök a szónokot rendreutasítja.)

A legujabb közösügyi póthitel.

Budapest, jan. 10. (Saj. tud. táv.) A pénzügyi miniszter ma a következő törvényjavaslatot terjesztette a képviselőház elé.

A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy az 1893. évi közösügyi zárszámadásra alapított végleges leszámolás folytán a magyar korona országaira eső tartozás kiegyenlítésére pótlólag 1,468.276 frt 01½ krt, továbbá a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok által az 1894. és 1895. évi közösügyi póthitelkép megszavazott 91.550 frtból a magyar korona országait terhelő 28.749 frt 24 krajczárt, összesen tehát 1,497.025 frt 85½ krt fizethessen a közös pénzügyminiszternek.

Varju helyett — ember.

Debreczen, jan. 10. (Saját tud. táv.) Ma délelőtt Szakmáry honvédőhadnagy a laktanya folyosójáról varjukra lövöldözött szobafegyverrel. Egy lövés azonban majdnem emberéletet kívánt. A főhadnagy ugyanis nem vette észre, hogy a lépcsőn megy fölfelé Autonovics százados. Lőtt és a golyó a százados fogsorában akadt meg. A sérülés különben nem veszélyes.

Hurray és a budapesti rendőrség.

Budapest, jan 10 (Saját tud. táv.) A nagyváradai postaigazgatóság a fővárosi államrendőrségét táviratilag értesítette Hurray sikkasztásáról és szökéséről a megkeresés következtében a rendőrség nyomozza a sikkasztót, a ki a szemléleírás szerint középtermetű, szőke haju és bujaszu fiatal ember.

Hóviharok.

Debreczen, jan. 10. (Saját tud. táv.) A múlt éjjel nagy hóviharok voltak Debreczenben, — az összetorlódott hófúvások a nánási, f.-abonyi és nyirbátori vonalokon a közlekedést megakasztotta.

Közgazdaság.

Szőlőtelepek felújítása.

A földmívelési miniszter tegnap nyújtotta be a képviselőházhoz a szőlőtelepek felújításáról szóló törvényjavaslatot, amelyet a következőkben ismertetünk:

A földmívelésügyi miniszter utasított, hogy gondoskodjék szőlővesszők és nemesített ojtványok termeléséről és forgalomba hozataláról, valamint a főváros közelében központi kísérletezési telep létesítéséről. Ezeknek előállítására a földmívelésügyi miniszternek 1.200.000 forint fog rendelkezésére állni. Nem kételkedünk, hogy sikerülni fog ugy minőség, mint ár tekintetében kitűnőt nyújtani s az anyagot jól és olcsón előállítani. Az összeg fedezése évenkénti 200.000 frtnyi összegekben fog a költségvetésbe fölvételni már ez évtől kezdve.

Az újjászervezés csak a filloxera által elpusztított szőlőkre szorítkozik. Az államnak nem lehet közvetlen feladata a sik vagy homokvidékeken új szőlőket teremteni: ehhez állami segély nem szükséges. Főképp a régi hírneves szőlővidékek (Tokaj, Balaton, Eger, Buda Ménes stb.) állíttassanak helyre.

A földmívelésügyi miniszter fölhatalmazta, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértőleg egy vagy több olyan hazai pénzintézetet segítsen a törvényben megszabott mértékben, mely legalább 8 millió alapitkével bír és az ugyancsak itt megállapított módokat szerint legalább 25 millió frt erejéig kölcsönt ad. A pénzügyminiszter az engedélyes pénzintézethez kormánybiztost nevez ki.

Kölcsön adható az 1894. XII. t.-cz értelmében alakult hegyközségek tagjainak legalább öt illy tag egyetemleges kötelezettsége mellett ha a kölcsönösszeg legalább 20.000 frt; az elpusztult szőlők felújítására a kereskedelmi törvény értelmében alakult szövetkezeteknek, oly egyes birtokosoknak, akiknek legalább 800 négyszögöl felújítására alkalmas szőlőterületük van. A kölcsön nagyságának a termelővé tétel költségei szabnak határt.

Ezek részére hitelről, aszerint, a mint a szövetkezeteknek és hegyközségeknek, — vagy pedig egyeseknek adatik az, 4% és 5 1/4% mellett van gondoskodva. A kölcsön legfőleg 20 év alatt fizetendő vissza és pedig olyképen, hogy az első öt évben sem kamat, sem törlesztés nem fizetendő; visszafizetés csak az 5. év végét követő 15 év alatt történik, midőn a szőlő már teljes termést nyújt.

A hitel az ojtványok és karók, a művelési költségek s a beültetés, esetleg a forgatási költségek összegére is kiterjed.

A kamatláb igen mérsékeltnek mondható, ha tekintetbe vesszük, hogy az adósnak a kölcsönösszeg készpénzben, minden levonás és árfolyamvesztés nélkül fizetetik ki s a törlesztésnek 15 év alatt kell történnie, amely időtartam alatt a kibocsátandó címletek árfolyam vesztesége is törlesztendő lesz.

A kölcsönök engedélyezése egy bizottság által történik, melyben a földmívelésügyi pénzügyi miniszterek s a kölcsönt nyújtó pénzintézeteknek képviselve. A kölcsönvevő tartozik a szőlő felújításánál illetőleg az ujon való beültetésnél a megállapított művelési tervet megtartani, melyet a földmívelésügyi miniszter az illető pénzintézetrel együtt állapít meg.

A kölcsönök biztosítására egy biztosítási tartalékalap szolgál, mely a kölcsönvevők által egy évi törlesztési részlet magasságában a kölcsön fölvétele alkalmából ebbe az alapba teljesítendő befizetésből alakul.

Az engedélyes intézet fölött a felügyelet és az ellenőrzés a földmívelésügyi minisztert illeti meg.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. január 9.

Budapest, január 9. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékelttel kínáltak, a vételkedv kedvező volt és nyugodt iránzat mellett 5.000 q. hazai buza kelt el, olcsóbb áron vásároltak.

Tiszavidéki 300 q. 81 k. 7.25 frton. Idegen buzákból ma nem volt forgalom. Rozs irányzata csökken, ára 6.25—6.35 frt. Tengeri és árpa irányzata nyugodt és csekély forgalmu Zab irányzata csöndes. Elkelt 100 q. 6.45 frton

II. Határidőüzlet. Amerikában a készletek apadótban vannak, a miért 3/4 centes áremelkedést jelenteminek folytán nálunk is emelkedtek az árak néhány krral. Különösen szilárd volt a rozs, melynek ára vételek folytán 2—3 krral javultak.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.80—6.92 frt, rozs tavaszra 6.19—6.24 frt, tengeri 1896. máj.—júniusra 4.43—4.46 frton, zab tavaszra 6.7—6.09 frt, káposzta-repcze szeptemberre 10.70—10.75 forinton.

Zárlatkor maradtak: buza őszre 6.92—6.94 frt, buza tavaszra 7.01—7.02 frt, rozs őszre 5.33—5.35 frt, rozs tavaszra 6.21—6.23 frt, tengeri október—novemberre 6.60—6.75 frt, tengeri 1896. május—júniusra 4.43—4.44 frt, zab őszre 5.75—5.77 frt, zab tavaszra 6.07—6.09 frt, káposzta-repcze szeptemberre 10.70—10.75 frt.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, jan. 9 Készlet: 18.794 drb. Urasági öreg nehéz I. rendű: 56—57 kr.; közép: 54—57 kr.; Fialat nehéz: 54—55 kr.; Fialat közép 54—55 kr.; Fialat könnyű 00—00 kr.; Szerbiai nehéz 53—54 kr.; közép 53—54 kr.; könnyű 00—00 kr.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. január 10-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.75
Magyar koronajárdék	99.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	47.50
Italmérési jog megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	141.—
Osztárk járadék papirban	100.—
Osztárk járadék ezüstben	100.50
Osztárk járadék aranyban	121.25

Osztárk korona járadék	99.75
1860. osztárk államsorsjegyek	147.—
Osztárk magyar bankrészvény	1000.—
Magyar hitelbank részvény	397.—
Osztárk hitelintézeti részvény	360.20
Osztárk-magyar államvasuti részvény	358.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	960.—
Német birodalmi márka	19.35
London vista	121.40
Páris vista	48.15
20 márkás arany	11.87

Főszerkesztő: Dr. PERSZ ADOLF.

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

Eladó

Nagypereczes-utca 742a száma

2 utca, 2 udvari szobával, konyha, kamara, pincze, fásszin- és házikerttel.

Értekezhetni:

Dernyei Ferencz tulajdonossal

Ujsor 871. szám.

(2) 3—0

HIRES, VALÓDI 301 12—35

MÁRIACZELLI GYOMORCSEPPEK.

Készíti BRADY KÁROLY, „Az őrangyalhoz” címzett gyógyszer-tárában
Kremsierben (Ausztria, Morvaország.)

Ezen kitűnő gyógyhatással bíró cseppek, melyek nevezetesen **gyomor- és altesti bántalmak, gyomorgörcs és kolikánál** évek hosszú során át asználtattak úgy felnőtteknél mint gyermekeknél, s melyek étvágyhiánynál oly hathatósaknak bizonyultak, ma-radandó hírnevére tettek szert, sőt még híres orvosok érdekeit is előmozdították.

A legtöbb betegség rontott gyomor és étvágyhiányból keletkezik, mely betegségtől — különösen az alatt felsoroltaktól — a cseppek használata szerencsésen megóv, ha csak belőlük háromszor naponta csupán egy kávéskanállal veszünk.

A máriaczei gyomorcseppek hatása a következő esetekben túlhalad minden más szert, különösen étvágyhiány, rosszszagú lehelet, gyomorgyengeség, szelek, felbőfögés, kolika, gyomorkatharus, gyomorfégés, aránytalan nyalkaképződés, sárgaság, utálat és hányás, főfajás, ha a gyomortól ered, gyomorgörcs, székszorulás, eldugulás, a gyomor tulterhelése ételek és italok által, májlep- és vesebetegségeknek (aranyér).

Ezen cseppek több mint 200 év óta azon tapasztalást nyújtottak, hogy a legtöbb gyomor és altesti bántalmak gyógyíthatók, sőt még hosszú több mint 100 éves életkorra segítettek.

Amrosius pater, a ferenczi klostornak egy apátja Syriában a Carmel-hegyen volt feltalálója, miért öt egész Syriában és Palestinában csodálták, ki ott segített, a hol már segítség lehetetlen volt. O maga használván ezen cseppeket, 107 évet élt atya és anyja pedig 110 évet. Ezen szert halála után egy rokonnak örökölte, pater Servien konstantinápolyi pap, ki ezt mint titkos szert kevésnek nyújtotta s csak később szintén egy rokonuk, ki az orvosi pályán Rómába volt, ismét megalkotta régi megérdemelt hírnevét.

Pater Gregor, főtisztelendő apát az athosi kolostorban 98 évet élt és egy másik apát ugyanezen kolostorban 102 évet. A muranói invalidus szállodában 1838-ban meghalt egy 100 éves tiszt, Kováts János, ki tényleg hosszú életét ezen cseppeknek köszönhette. Erzsébet hercegnő Innsbruckban, kit a legtöbb orvos gyógyíthatatlannak mondott, ezen cseppek használata által még sok évet élt.

Ilyen tények mellett ezen cseppek eleinte csak kolostorokban, később kórházokban és Európá legfőbb városában mint megbecsülhetlen szer a legjobb sikereket mellett használtattak. Végül még megemlítendő, hogy ezen cseppek — melyek sok híres orvos által elismertettek — alkatrészei minden más orvosság vegyeit nem képezik, hanem különféle szerencsésen megválasztott délszaki növények preparált nedveit, melyeket évente a Libanon hegyén Kis-Ázsiában gyűjtenek és mindig friss állapotban Európába lesznek küldve.

A máriaczei cseppek gyöngéden oldólag hatnak, igen kellemes keserű izzel bírnak és reggel éhgyomorral, továbbá ebéd előtt és este lefekvés előtt egy-egy kávéskanállal bevendők (gyermeknek csak egy 1/2 mádrésznit kell adni) és friss vízzel vagy vizezett borral lebitétték. Bevitel után e cseppek az egész életre szernek élénkítő, erőt és bátorságot kölcsönöznek. Meg kell még jegyezni, hogy e cseppek folytonos használata által a fennbe idézett betegségek bármelyike 2—4 hét alatt teljesen megszűnik. Magától értelődik, hogy e mellett szigorú életrendet kell követni.

Ovás! Lelkismeretlen hamisított megkísérlették csekélyebb értékű praeparatúmatokat ugyanazon, vagy hasonló név alatt áruba bocsátani s azokat valódi Máriaczei gyomorcseppeknek eladni. Mindenkit óva intünk ezen hamisítványok megvásárlásától, nehogy azok használata káros következményeket vonjon maga után.

A több mint 200 év óta ismert valódi Máriaczei gyomorcseppek a legnagyobb gyógyszer-érvét bíró növényekből készülnek s valódiságuk jeléül vörös az idényomatot védjegy s aláírással ellátott papirba van csomagolva és a minden üveghez mellékelt használati utasításon meg van jegyezve, hogy Gusek H. Kremsier-i nyomdájában készült.

Egy üveg ára 40 kr. — Kettős üveg ára 70 kr.

A híres, valódi Máriaczei gyomorcseppek a következő gyógytárakban kaphatók.

Magyarországban: Budapest, Török József király-utca, Petri Ottó, Székely A., Budai Emil, Városházter 9. Buttyán Tomcsányi L., Abony, Lukács Gy. Apatin, Rátaj Th. Apáca, Bonomy Antal, Arad, Ring Lajos, Kiss István, Schäffer A. Aranyos-Maróth, Bittó Károly, Aszód, Dózsa A. Baja, Hollósy József, Nagy Sándor, Bánfalvy, Auró András, Baranya-Selye, Uwira Fr. Barcs, Kohut Sándor, Béla, Tunner János, Berettyó-Tíjfal, Tamási G., Bieske, Göllner Károly, B.-Csaba, Varság, B.-Gyarmat, Cservenyák Gy., Kanitz Odón, B.-Mágoros, Szép Géza, B.-Szarvas, Bugyis A., Bonyhád, Kramlin József, Bazin, Meisl Fr. Czegléd, Bohus Ed., Zalai, Csáková (Temes), Toldy Sándor, Cseney, Rutner J. Csepreg, Kokas Mihály, Cs.-Somorja, Barta T. Debreczen, Göllner Sándor, Tóth Béla, Mihalevics István, Dr. Rotschnek Emil, Tamassy Balás, Datta, Braumüller E., Diószegh, Viday Ignác, Dobsina, Tirécher, Dollova, Kos József, Dorozsma, Kereszty Károly, Duna-Pataj, Mndra Pál, Enying, Adler Emil, Eperjes, Makowicki, Molitorisz István, Eger, Irgalmas barátok, Köllner L. özvegye, Huzáth L., Ermihályfalva, Mátray István, Ersekujvár, Mészáros, Felka,

Cornides K. Fekete Ardo, Sztompák Géza, Fiume, Mizzán A. Pécs, Irgalmas barátok, Zsiga László, ifj. Erreth János, Sipőcz stván, Göbel Kálmán, Gödöllő, cs. és kir. udv. gyógyszer-tár, N.-Beeskerek, Keilner J. Moczkovcsák D. Nagy-Kani zsa, Prager Béla, Belusz Lajos, Nagy-Kikinda, Neuhold Károly, Panajoth Sándor, Nagy-Leker, Bolyos Gyula, Nagyperecz, Ember E., Molnár Lajos, Nyíry György, Hering Sándor, Győrött, Mehlschmidt J. Hadház, Farkas Odón, Hajós, Martinovich J. Hatzfeld, Holcz Mátyas. H.-M.-Vásárhely, Bereczk Péter, Kiss Gyula, Németh L. Holic, Mülbauer R. J., Homona. Szekerák Ambrus, Hosszafalu, Jekelius G. Hossz-Pályi, Sárosy Imre, Huszt, Keresztes József, Iglo, Gärtner Eálman, Ipolyság, Bérkó István, Jászberény, Merkl J., Csaba, Horváth Kálmán, Kaloosa, Horváth Károly, Káloz, Jeges Antal, Kápolna, Egerlaud K., Kápolnás-Nyék, Hankóczy Gy. Kaposvár, Czollner, Pataky Andor, Kapuvár, Vavreskay János. Karánsebes, Müller J., Risties, Kassa, Gállik Géza, Mogy Gusztáv, Molnár Lipót, Wandraschek Károly, Keckemet, Katona, Molnár, Farkas J. Bódogh F. Kékes, Scheint A. Késmárk, Genersich Károly.